

Dicle Üniversitesi Ameliyathane Çalışanlarında Kesici Delici Aletlerle Yaralanma Durumu

*Hem.Arzu KAHRAMAN

**Yrd.Doç.Dr.Gülhan YİĞİTALP

*Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi

**Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu

Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi

06-07 Aralık 2017, İstanbul

Amaç

Araştırma Dicle Üniversitesi Tıp Fakóltesi ameliyathane çalışanlarında kesici-delici aletlerle yaralanma durumunu incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Tanımlayıcı nitelikte yapılan araştırmada, Nisan-Mayıs 2017 tarihleri arasında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi ameliyathanesinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden **201 sağlık çalışanı** araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Veri toplama araçları

Sağlık alışanlarının sosyo-demografik özellikleri ile kesici-delici alet yaralanmalarına yönelik 25 sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır.

Verilerin analizi

- Verilerin bilgisayar ortamında istatistik paket programı kullanılarak analizi yapılmıştır.
- Frekans ve yüzdeler hesaplanmış, verilerin karşılaştırılmasında ki-kare analizi kullanılmıştır.
- Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi ameliyathane çalışanlarının yaş ortalaması **34.97±7.38**, **%67,7'si erkek**, **%31,3'ü** hemşiredir.

Çalışanların **%31,8'i** 11 yıl ve üzerinde ameliyathanede çalıştıklarını, **%89,1'i** çalışırken yaralandıklarını, yaralananların **%82,1'i** 1-10 kez arasında yaralandıklarını belirtmişlerdir.

Bulgular

Çalışanların en çok ameliyat sırasında **delici-kesici alet alıp verirken (%37,8)** yaralandıkları, en sık yaralanmaya sebep olan aletin **enjektör/katater iğnesi (%52,0)** olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışanların delici-kesici aletle yaralanma sonrasında en çok **hastada bulaşıcı bir hastalık olup olmadığını araştırdıkları (%55,9)** belirlenmiştir.

Bulgular

Yaralanma sonrası yaralanan bölgeyi **antiseptik sıvı sabun ile yıkadıklarını (%79,3)** ancak **durumu rapor etmediklerini (%76,0)**, önemsemedikleri için rapor etmediklerini **(%35,3)** belirtmişlerdir.

Çalışanların **%27,9'u 6 saat ve üzerinde** ameliyatta kaldığını, **%57,7'si** ameliyata girmeden önce her hastanın bulaşıcı bir hastalığının olup olmadığına baktığını belirtmişlerdir.

Bulgular

Çalışanların **%70,1'i** ameliyathanenin havalandırmasının yetersiz olduğunu, **%37,3'ü** aydınlatmanın yetersiz olduğunu, **%73,6'sı** ameliyathanede dinlenme sürelerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışanların **%64,7'si** delici-kesici alet yaralanması konusunda eğitim aldığını, **%73,8'i** aldığı eğitimin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Ameliyathanede çalışanların delici-kesici aletle yaralanma durumuyla bazı özelliklerin karşılaştırılması

Özellikler	Delici-kesici Aletle yaralanma		P χ^2
	Evet Sayı(%)	Hayır Sayı(%)	
Meslek			
Hemşire	58(92,1)	5(7,9)	0,006
Cerrah	51(91,1)	5(8,9)	17,96
Anestezi Teknikeri	27(100,0)	0(0,0)	
Anestezi Doktoru	11(68,8)	5(31,3)	
Sterilizasyon Çalışanı	10(100,0)	0(0,0)	
Temizlik Personeli	4(66,7)	2(33,3)	
Yardımcı Personel	18(78,3)	5(21,7)	
Ameliyathanede çalışma süresi			
1 yıldan az	18(75,0)	6(25,0)	0,079
1-5 yıl	62(88,6)	8(11,4)	6,79
6-10 yıl	41(95,3)	2(4,7)	
11 yıl ve üzeri	58(90,6)	6(9,4)	
Ameliyatta kalış süresi			
0.5- 1 saat	9(81,8)	2(18,2)	0,733
1-2 saat	25(96,2)	1(3,8)	2,015
2-4 saat	49(90,7)	5(9,3)	
4-6 saat	36(90,0)	4(10,0)	
6 saat ve üzeri	50(89,3)	6(10,7)	

Bulgular

Çalışanların mesleğiyle delici-kesici alet yaralanma durumları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Anestezi teknikerleri ile sterilizasyon çalışanlarında yaralanmaların daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç ve Öneriler

Dicle Üniversitesi ameliyathane çalışanlarının en çok ameliyat sırasında delici- kesici alet alıp verirken yaralandıkları, en sık yaralanmaya sebep olan aletin enjektör/katater iğnesi olduğu belirlenmiştir. Çalışanlarda kesici-delici aletlerin güvenli kullanımına yönelik hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi ve belli periyotlarda tekrarlanması yararlı olacaktır.

Kaynaklar

- Bozkurt, S., Kökođlu, Ö. F., Yanıt, F., Kocahasanođlu, U., Okumuş, M., Sucaklı, M. H., ... & Uçmak, H. (2013). Sağlık çalışanlarında iğne batması ve cerrahi aletlerle olan yaralanmalar. *Dicle Tıp Dergisi*, 40(3),449-452.
- Özyiđit, F., Küçük, A., Arıkan, İ., Altuntaş, Ö., Kumbasar, H., Fener, S., & Kahraman, B. (2014). Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Görev Yapan Sağlık Çalışanlarının Kesici-Delici Tıbbi Aletleri Güvenli Kullanımına Yönelik Tutumları. *Haseki Tıp Bülteni*, 52, 168-71.
- İlçe, A., Karabay, O., Yorgun, S., & Çiftçi, F. (2013). Kesici Delici Tıbbi Alet Yaralanmalarında Önleyici Faaliyetler Etkin mi?. *Anatolian Journal of Clinical Investigation*, 7(3).